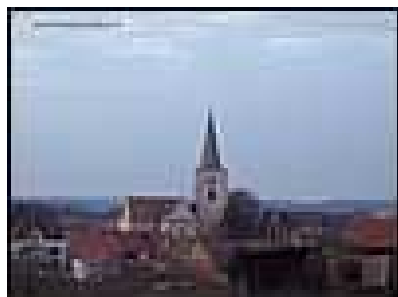

Historie obce Hostěradice

Nejstarší doložené osídlení oblasti Hostěradic je asi z 6. tisíciletí až 4800 př.n.l. Z této doby se našly v polní trati "Teichmuhlen" - dnešní polní tratě Rybník a U kravína kamenné nástroje kultury s lineární keramikou. Následně se našly také doklady o pobytu lidí kultury s moravskou malovanou keramikou asi 4800 - 4000 př.n.l. tzn. mladší a pozdní doba kamenná.

náměstí v Hostěradicích

Na konci pozdní doby kamenné zde zakládal sídliště lid kultury se zvoncovitými poháry asi 2500-2000 př.n.l., který osídlil většinu území západní a střední Evropy. Z této doby se našly Žárové hroby a to na jihozápadním okraji dnešního městečka v okolí zemědělského areálu. Z doby následující starší doby bronzové 2000-1550 př.n.l. se našlo pohřebiště v poloze Langes Feld - dnešní polní trať Dlouhé pole u Míšovic. Vedla tudy i pravěká obchodní stezka, o čemž svědčí významný nález skladu bronzů z pole Schrankenfeld dnešní polní trať Za vrbákem. První historicky známé etnikum - Keltové z mladší doby železné 450 př.n.l. - 0 založili sídliště v trati Dolní malé pole u Chlupic. Pocházejí odtud typické nádoby a části železných nástrojů. V době římské 0 - 380 n.l. osídlily toto území germánské kmeny. Nálezy z doby tzv. stěhování národů nejsou doloženy.

Starobylost osídlení obce Slovany dokládá i forma sídel, kterou je silnicovka tj. osídlení kolem středověké cesty z Brna přes Moravský Krumlov do Znojma. Ta se v Hostěradicích křížuje s cestou od západu k východu. První písemné zprávy o našich obcích pocházejí z počátku 2. tisíciletí. Z původně samostatných tří obcí Hostěradice, Chlupice, Míšovice se nejdříve v písemných pramenech jmenují Hostěradice, které za moravského markraběte Vladislava získal v letech 1197-1222 Loucký klášter. Výklad názvu obce Hostěradice znamená ves lidí Hostěradových, obec je v pramenech citována i jako Hostěhradice tzn. "hrad pro hosty".

Řád německých rytířů dostal část Hostěradic v roce 1237 od majitele celé obce - tím byl český král Václav I. V tomto roce již Hostěradice byly sídlem farnosti, do které patřily Chlupice, Míšovice, Skalice. Členové řádu zde však byli již před tímto rokem asi 1201, neboť král Václav I. ve své darovací listině řádu již jen přiznává, co řád dostal od krále Přemysla I. jeho otce. Členové řádu povětšinou pocházeli z Dolních Rakous a řád byl pod ochranou panovnického rodu. Řád měl největší příjmy z prodeje vína. V Hostěradicích se řád udržel až do roku 1486.

V době působení řádu byla postavena raně gotická kaple a bylo započato se stavbou špitálu, komendy a se stavbou farního kostela sv. Kunhuty. Ve 2. polovině 15. století byly Hostěradice a jejich okolí nejednou "navštíveny" bojujícími vojsky českých králů Jiřího z Poděbrad a Matyáše Hunyadiho a jejich spojenců. Majitel Moravskokrumlovského panství, spojenec krále Jiřího z Poděbrad, po marném obléhání Drnholce v roce 1468 musel ustoupit před vojsky lichtenštejnskými do opevnění kostelního souboru a dvorce v Hostěradicích.

kostel sv. Kunhuty

Městečko Hostěradice lichtenštejnští poplenili. I v letech před tímto incidentem nebylo v Hostěradicích moc klidno, městečko pro změnu "navštívily" vojska husitská v čele s Bohuslavem ze Švamberka, husitská vojska městečko vypálila. V roce 1468 projížděl Hostěradicemi český král Jiří z Poděbrad ze Znojma do Moravského Krumlova, aby zde navštívil svou dceru Barboru provdanou za Jindřicha z Lipé. Z této doby pochází pověst, že král Jiří z Poděbrad přespal v Hostěradické radnici v sále, kterému se pak říkalo, rytířský. Majitelem Hostěradic nebyl jen výše zmíněný král a řád německých rytířů, ale i nižší šlechtici (rytíři, vladykové). Například 1283 Smil z Hostěradic, Jankovští z Vlašimě, ti měli v kostele i svou rodinnou hrobku. Chlupice zas koupil začátkem 14. století Hrut z Rukštejna. Místní špitál, chudobinec a útulek pro počestné nechal zhotovit místní pernikář, náklady na jejich provoz byly hrazeny z výnosu dvou lánů polí a z vinice. Poprvé sloužil jako izolační zařízení za moru v letech 1348/49. Osudným pro Hostěradice byl rok 1319, kdy král Jan Lucemburský postoupil městečko Jindřichovi z Lipé, pánu Mor. Krumlova. Tím byly slibně se rozvíjející Hostěradice zatlačeny do pozadí. Hostěradice jako městečko měly právo používat pečeť ze zeleného vosku. V pečetním poli o průměru 36 mm je zahrocený gotický štít s opeřenou orlicí mající hlavu vpravo. Hostěradice měli i vlastní soud a to od roku 1447. Dále pak král Karel VI. reformou hrdelního práva 1729 rozšířila pravomoc Hostěradického hrdelního soudu na tyto obce: Horní Dunajovice, Miroslav, Višňové, Domčice, Chlupice, Kyjovice, Mackovice, Míšovice, Našiměřice, Oleksovice, Pemdorf, Skalice, Stožikovice na Louce, Trstěnice, Václavov, Vítonice, Želetice, Žerotice. Toto právo bylo Hostěradicím zrušeno za vlády císaře Josefa II.

kostel v části Míšovice

Hostěradice byli vzorem náboženské tolerance, tehdy vcelku typické pro tuto oblast Moravy. Německé obyvatelstvo v Hostěradicích přijalo učení Martina Luthera, podobné učení našeho Jana Husa, ale se stoletým zpožděním. Luteráni pak měli v Hostěradicích i své kněze, na což si roku 1606 stěžuje kardinál František kníže z Ditrichštejna olomoucký biskup císaři Rudolfu II., že je v Hostěradicích nekatolický kněz. Kardinálovi se na čas podařilo znovu dosadit katolického faráře, v roce 1612 byl už ale zase v Hostěradicích lutheránský pastor Johann Gartner, který byl pochován v kostele sv. Kunhuty v roce 1617. Katolický kněz pak byl v Hostěradicích až do roku 1625, kdy se naplno rozhořel konflikt jménem třicetiletá válka.

Během 30. leté války 2. srpna 1619, přepadli Hostěradice Dampierovi žoldnéři. Ty poslal na Moravu Ferdinand II. Žoldnéři Hostěradice vyrabovali a zapálili. Shořel kostel, škola, fara, špitál, radnice a 123 domů. O této hrozné katastrofě byl na radnici u vchodu do rytířského sálu vytesán zápis. (v revolučních dnech 1945 tyto znaky někdo z neznalosti dlátem odstranil) Následně roku 1625 prodal vítězný císař Ferdinand II. Hostěradice a celé moravskokrumlovské panství knížeti Gundakarovi z Lichtenštejna za 300 000 zlatých.

Proti různým náhlým přepadům rabujících vojsk budovali hostěradičtí podzemní chodby, v tom navazovali na starší chodby. Ty se dodnes pod Hostěradicemi nacházejí, hlavně na kopci, ve středu kopce jsou již zasypány. Podle pověsti měly být v Hostěradicích do podzemí zakopány i zlaté varhany z hostěradického kostela. Ti kdo znali tajný úkryt, přišli o život, a podle pověsti jsou tam dodnes. V Hostěradicích, probíhaly i popravy odsouzených a to na kopci zvaném Gerichtsberg, "Soudný", dnes kóta 324 zvaná Vyhlídka. Do roku 1935 byl v rytířském sále i popravní měč, kde je dnes není známo. Podle pověsti měla být v Hostěradicích svedena "bitva u Slavkova". Slavkov-Austerlitz a Hostěradice Hosterlitz - Francouzi nevyslovují hlásku h, takže Hosterlitz znělo jako osterlitz, což je francouzské vyslovení názvu Austerlitz, tedy Slavkov. Že má být bitva svedena u Hostěradic prý nařídil, sám Napoleon. Orientačním bodem pro francouzskou armádu měla být kostelní věž v Hostěradicích, která tehdy měla navíc čtyři boční věžičky. Hostěradický farář, když se o tomto dozvěděl, nechal narychlo věžičky strhnout. Francouzská armáda tak přes Hostěradice jen prošla a s protivníkem se potkala u

Slavkova. Napoleon s armádou skutečně Hostěradicemi procházel a to 19. listopadu a v dalších dnech roku 1805 - bitva u Slavkova byla 2. prosince 1805, takže by to celé opravdu mohla být pravda.

V roce 1830, přesně 11. května, udeřil blesk do zbylé jehlancovité věže kostela a ta musela být následně opravena. Hůř ale věž dopadla 28. května 1928, kdy za bouře udeřil blesk do věže znovu, tentokrát ale věž téměř rozpůlil a cihly z věže byly, po celém náměstí.

V roce 1850 byl ustanoven politický okres Moravskokrumlovský, který převzal veškerou pravomoc šlechty. Rozhodnutí, že sídlo okresu bude v Moravském Krumlově, nebylo tak jednoznačné. O sídlo okresu usilovaly i Hostěradice, které se cítily hospodářsky silnější než Mor. Krumlov. V roce 1850 měly obě městečka stejný počet obyvatel. Hostěradice byly také od roku 1900 sídlem zdravotního obvodu, od roku 1863 měli poštovní úřad a od roku 1900 také četnickou stanici a to v domě číslo popisné 53, v roce 1897 zde došlo k založení německého peněžního ústavu Raiffeisen. O to je větší udiv nad tím, že slibně se rozvíjející Hostěradice v 19. století byly hned počátkem století 20-tého předstíženy sousedním městečkem Miroslaví.

**Čerpáno z publikace "Hostěradice 800 let od první písemné zmínky".
Autor: Doc. PhDr. Zdeněk Šípek Csc.**

**Čerpáno z publikace "Hostěradice 800 let od první písemné zmínky".
Autor: Doc. PhDr. Zdeněk Šípek Csc.**
